

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 5. oktoober 2022
(OR. en)

13219/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0311(NLE)

ECOFIN 967
UEM 243
FIN 1035

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	5. oktoober 2022
Saaja:	Nõukogu peasekretariaat
Komisjoni dok nr:	COM(2022) 508 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS, millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2020/1353, millega antakse Poola Vabariigile määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 508 final.

Lisatud: COM(2022) 508 final

Brüssel, 5.10.2022
COM(2022) 508 final

2022/0311 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2020/1353, millega antakse Poola Vabariigile määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Nõukogu määruses (EL) 2020/672 (edaspidi „TERA määrus“) on sätestatud õigusraamistik liidu finantsabi andmiseks liikmesriikidele, kus on COVID-19 puhangu tõttu tõsised majandushäired või suur oht nende tekkeks. TERA määruse alusel antav toetus on mõeldud selleks, et rahastada eelkõige lühendatud tööaja kavasid või muid samalaadseid meetmeid, mille eesmärk on kaitsta töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid ning seega vähendada töötust ja sissetulekute kaotust, samuti selleks, et rahastada mõnda eelkõige töökohal kohaldatavat tervisemeedet.

6. augustil 2020 taotles Poola liidult finantsabi ning nõukogu andis seda 25. septembril 2020 oma rakendusotsusega (EL) 2020/1353, et täiendada riiklikke meetmeid, millega leevendatakse COVID-19 puhangu mõju ja tegeletakse sotsiaal-majanduslike tagajärgedega, mille puhang on toonud kaasa töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate jaoks.

19. septembril 2022 taotles Poola liidult nõukogu rakendusotsusega (EL) 2020/1353 finantsabi saavate meetmete loetelu täiendamist.

Kooskõlas TERA määruse artikli 6 lõikega 2 on komisjon konsulteerinud Poola ametiasutustega, et veenduda, kas tegelikud ja kavandatud kulud on järsult ja oluliselt suurenenud otseselt seoses Poola tööturumeetmetega ja tervishoiuga seotud meetmetega, mida rakendatakse COVID-19 pandeemia tõttu. Täpsemalt puudutab see uusi meetmeid:

- a) diagnostiliste PCR-testide tegemise rahastamine. Tervishoiuminister tegi riiklikule haigekassale ülesandeks sõlmida huvitatud laboritega lepingud SARS-CoV-2 diagnostiliste RT-PCR-testide tegemiseks. Testide maksumus rahastati riigieelarvest ja see vastas testimist taotlevate inimeste arvule;
- b) täiendav igakuine rahaline hüvitis meditsiinitöötajatele ja täiendav ühekordne rahaline hüvitis teistele tervishoiutöötajatele, kes võitlevad COVID-19 vastu. Toetust anti isikutele, kes osalesid tervishoiuteenuste osutamises ja kellel oli otsene kontakt SARS-CoV-2 viirusega nakatunud ja nakkuskahtlusega patsientidega meditsiini- ja tervishoiuteenuste organisatsioonilistes üksustes. Tervishoiuminister andis riiklikule haigekassale korralduse kanda meditsiiniteenuseid osutavatele meditsiini- ja tervishoiuteenuste üle rahalised vahendid, mis on ette nähtud hüvitiste maksmiseks.

Poola on esitanud komisjonile asjaomase teabe.

Kättesaadavaid tõendeid arvesse võttes teeb komisjon nõukogule ettepaneku võtta vastu rakendusotsus, millega täiendatakse nõukogu rakendusotsusega (EL) 2020/1353 esitatud loetelu meetmetest, mille jaoks nõukogu on juba andnud finantsabi.

Poola 19. septembril 2022 taotletud tervishoiumeetmete summa on 1 672 546 359 eurot.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesolev ettepanek on täielikult kooskõlas nõukogu määrusega (EL) 2020/672, mille alusel see on tehtud.

Ettepanek täiendab teist liidu õigusakti, mille alusel toetatakse liikmesriike hädaolukordades, nimelt nõukogu 11. novembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 2012/2002 Euroopa Liidu Solidaarsusfondi loomise kohta (edaspidi „määrus (EÜ) nr 2012/2002“). 30. märtsil 2020 võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/461, millega muudetakse nimetatud õigusakti, laiendades selle kohaldamisala ka ulatuslikele rahvatervise hädaolukordadele ja määrates kindlaks konkreetsed rahastamiskõlblikud meetmed.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Ettepanek on üks paljudest meetmetest, mis on välja töötatud praegusele COVID-19 pandeemia reageerimiseks (näiteks koroonaviiruse reageerimise investeerimisalgatus), ning see täiendab muid tööhõivet toetavaid vahendeid, nagu Euroopa Sotsiaalfond ja Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (EFSI) / InvestEU fond. Praeguse COVID-19 puhangu ajal liikmesriikide toetamiseks laenude võtmist ja andmist käsitlev ettepanek toimib eelkõige teise kaitseliinina, mille kaudu rahastatakse lühendatud tööaja kavasad ja samalaadseid meetmeid, aidates säilitada töökohti ning kaitstes seega töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid töötaks jäämise eest.

2. **ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS**

- **Õiguslik alus**

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on nõukogu määrus (EL) 2020/672.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Ettepanek on vastus liikmesriigi taotlusele ja sellega näidatakse Euroopa solidaarsust, andes COVID-19 puhangust mõjutatud liikmesriigile ajutiste laenudena liidu finantsabi. Sellise finantsabiga toetatakse teise kaitsemeetmena ajutiselt avaliku sektori kulutuste suurendamist seoses lühendatud tööaja kavade ja muude samalaadsete meetmetega, et aidata riigil kaitsta töökohti ning seega kaitsta töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid töötuseriski ja sissetuleku kaotuse eest.

Toetus aitab kriisist mõjutatud inimesi ning leevendab praeguse COVID-19 kriisi otsesest ühiskondlikku ja majanduslikku mõju.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas. See ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik ettepaneku eesmärkide saavutamiseks.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Kuna ettepanek tuli koostada kiiresti, et nõukogu saaks selle õigel ajal vastu võtta, ei olnud võimalik sidusrühmadega konsulteerida.

- **Mõjuhindang**

Kuna ettepanek on kiireloomuline, selle mõju ei hinnatud.

4. MÕJU EELARVELE

Komisjonil peaks olema õigus võtta finantsturgudelt laenu, et laenata seda edasi liikmesriigile, kes taotleb finantsabi TERA rahastamisvahendist.

Lisaks liikmesriikide garantiidele hõlmab raamistik muid kaitsemeetmeid, et tagada kava rahaline usaldusväarsus:

- range ja konservatiivne finantsjuhtimine;
- sellise laenuportfelli loomine, mis piirab kontsentratsiooniriski, iga-aastast riskipositsiooni ja ülemäärast riskipositsiooni üksikute liikmesriikide suhtes, tagades samal ajal piisavad vahendid kõige enam abi vajavatele liikmesriikidele; ning
- võla pikendamise võimalused.

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2020/1353, millega antakse Poola Vabariigile määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 19. mai 2020. aasta määrust (EL) 2020/672, millega luuakse COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu (TERA),¹ eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

1. Poola 6. augusti 2020. aasta taotluse alusel andis nõukogu rakendusotsusega (EL) 2020/1353² Poolale finantsabi laenuna, mille maksimaalne summa on 11 236 693 087 eurot ja maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg 15 aastat ning mis on kättesaadav 18 kuu jooksul, et täiendada Poola riiklikke jõupingutusi leevendamaks COVID-19 puhangu mõju ning selle puhangu sotsiaal-majanduslikke tagajärgi töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele.
2. Poola kasutatava laenu eesmärk oli rahastada lühendatud tööaja kavasad ja samalaadseid meetmeid, nagu on osutatud rakendusotsuse (EL) 2020/1353 artiklis 3.
3. COVID-19 puhang on halvanud olulise osa Poola tööjõust. See on toonud kaasa avaliku sektori kulutuste järsu ja olulise suurenemise Poolas seoses uute meetmetega, nimelt PCR-testimisega ja rahaliste hüvitistega tervishoiutöötajatele, kes võitlevad COVID-19 vastu.
4. COVID-19 puhang ja erakorralised meetmed, mida Poola on võtnud 2020., 2021. ja 2022. aastal, et ohjeldada puhangut ning leevendada selle sotsiaal-majanduslikke ja tervisega seotud tagajärgi, on avaldanud ja avaldavad endiselt ränka mõju riigi rahandusele. 2020. aastal oli Poola valitsemissektori eelarvepuudujääk 6,9 % ja võlg 57,1 % sisemajanduse koguproduktist (SKP), mis vähenesid 2021. aasta lõpus vastavalt 1,9 %-le ja 53,8 %-le. Komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi kohaselt on

¹ ELT L 159, 20.5.2020, lk 1.

² Nõukogu 25. septembri 2020. aasta rakendusotsus (EL) 2020/1353, millega antakse Poola Vabariigile määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras (ELT L 314, 29.9.2020, lk 45).

Poola valitsemissektori eelarvepuudu jääb ja võlg 2022. aasta lõpuks eeldatavasti vastavalt 4,0 % ja 50,8 % SKPst. Komisjoni 2022. aasta suvise prognoosi kohaselt suureneb Poola SKP 2022. aastal 5,2 %.

5. 19. septembril 2022 taotles Poola liidult, et täiendataks loetelu meetmetest, mille jaoks anti rakendusotsusega (EL) 2020/1353 finantsabi, et jätkuvalt täiendada 2020., 2021. ja 2022. aastal tehtud riiklikke jõupingutusi, millega leevendada COVID-19 puhangu mõju ning reageerida sotsiaal-majanduslikele tagajärgedele, mida puhang avaldab töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele (edaspidi „taotlus“). Eelkõige kehtestas Poola COVID-19 puhanguga võitlemiseks mitu tervisemeedet, mida on kirjeldatud põhjendustes 6–7.
6. Tuginedes 2. märtsi 2020. aasta seadusele, mis käsitleb COVID-19 ja muude nakkushaiguste ennetamise, tõrje ja likvideerimisega ning kaasnevate kriisiolukordadega seotud erilahendusi,³ tegi tervishoiuminister riiklikule haigekassale ülesandeks sõlmida huvitatud laboritega lepingud SARS-CoV-2 RT-PCR-testide tegemiseks. Testide maksumus rahastati riigieelarvest ja see vastas testimist taotlevate inimeste arvule. Nagu taotluses osutatud, taotletakse TERA raames ainult 2020. ja 2021. aastal tehtud kulutuste rahastamist. Meede on uus ja seda rakendati 2020. aasta aprilli lõpust 2022. aasta märtsi lõpuni.
7. Tuginedes 2. märtsi 2020. aasta seadusele, mis käsitleb COVID-19 ja muude nakkushaiguste ennetamise, tõrje ja likvideerimisega ning kaasnevate kriisiolukordadega seotud erilahendusi⁴ ning 14. augusti 2020. aasta seadusele, millega muudetakse teatavaid õigusakte, et tagada tervisekaitse toimimine seoses COVID-19 epideemiaga ja pärast selle lõppemist,⁵ andis tervishoiuminister riiklikule haigekassale korralduse kanda meditsiiniteenuseid osutavatele meditsiiniastutustele üle rahalised vahendid, mis on ette nähtud rahaliste hüvitiste maksmiseks COVID-19 vastu võitlevatele tervishoiutöötajatele, nagu on osutatud taotluses. Meetmega kaetakse meditsiinitöötajatele täiendava igakuise rahalise hüvitise ja teistele tervishoiutöötajatele täiendava ühekordse rahalise hüvitise maksmise kulud. Toetust anti isikutele, kes osalesid tervishoiuteenuste osutamises ja kellel oli otsene kontakt SARS-CoV-2 viirusega nakatunud ja nakkuskahtlusega patsientidega meditsiiniastutuste organisatsioonilistes üksustes. TERA raames taotletakse ainult 2020. ja 2021. aastal tehtud kulutuste rahastamist. Meede on uus ja seda rakendati 2020. aasta septembrist kuni 2022. aasta märtsi lõpuni.
8. Poola vastab määruse (EL) 2020/672 artiklis 3 sätestatud finantsabi taotlemise tingimustele. Poola on esitanud komisjonile asjaomased tõendid selle kohta, et tegelikud ja kavandatud avaliku sektori kulud on alates 1. veebruarist 2020 suurenenud 11 826 003 428 euro võrra riiklike meetmete tõttu, mida on võetud COVID-19 puhangu sotsiaal-majandusliku mõju leevendamiseks. See kujutab endast kulude järsku ja olulist kasvu, sest tegemist on ka uute tervisemeetmetega COVID-19 puhanguga toimetulekuks, mis hõlmavad märkimisväärset osa Poola ettevõtjatest ja töajõust. Poola kavatses rahastada uutest tervisemeetmetest tingitud suurenenud

³ Artikli 10a lõiked 1 ja 2 ning pärast artikli 10a kehtivuse lõppemist artikli 11h lõike 2 punkt 2 ja lõige 4. Dz.U. 2020, poz. 374 (muudetud)

⁴ Artikli 10a lõige 1. Dz.U. 2020, poz. 374

⁵ Artikkel 42. Dz.U. 2020, poz. 1493

kulusid 9 100 000 euro ulatuses ELi eelarvest saadud vahenditest ja 580 210 341 EUR ulatuses oma vahenditest.

9. Kooskõlas määruse (EL) 2020/672 artikliga 6 on komisjon Poolaga konsulteerinud ning veendunud, et avaliku sektori tegelikud ja kavandatud kulud on järsult ja oluliselt suurenenud otseselt seoses COVID-19 puhangu tõttu rakendatavate lühendatud tööaja kavade ja muude samalaadsete meetmete ning asjaomaste tervise meetmetega, mida on kirjeldatud 19. septembri 2022. aasta taotluses.
10. Poola 19. septembril 2022 esitatud taotluse kohaste ja põhjendustes 6–7 osutatud tervise meetmete summa on 1 672 546 359 eurot.
11. Rakendusotsusega (EL) 2020/1353 juba antud finantsabi peaks seega hõlmama ka uusi meetmeid, millele on osutatud põhjendustes 6–7.
12. Käesolev otsus ei tohiks piirata ühegi sellise menetluse tulemust, mis võidakse algatada seoses siseturu toimimise moonutamisega, eelkõige aluslepingu artiklite 107 ja 108 alusel. See ei vabasta liikmesriike aluslepingu artikli 108 kohasest kohustusest teatada komisjonile võimalikest riigiabi juhtudest.
13. Poola peaks komisjoni korrapäraselt teavitama kavandatud avaliku sektori kulutuste tegemisest, et komisjon saaks hinnata, millises ulatuses on Poola neid kulutusi teinud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Rakendusotsust (EL) 2020/1353 muudetakse järgmiselt.

2. Artikkel 3 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 3

Poola võib rahastada järgmisi meetmeid:

- a) 2. märtsi 2020. aasta seaduse (mis käsitleb COVID-19 ja muude nakkushaiguste ennetamise, tõrje ja likvideerimisega ning kaasnevate kriisiolukordadega seotud erilahendusi) artikliga 31zo ette nähtud sotsiaalmaksu vähendamine füüsilisest isikust ettevõtjate ning töötajate arvust olenemata kõigi sotsiaalkooperatiivide toetamisega seotud kulude osas ning kuni 50 töötajaga ettevõtete pidevalt töötanud töötajate toetamisega seotud kulude osas;
- b) 2. märtsi 2020. aasta seaduse (mis käsitleb COVID-19 ja muude nakkushaiguste ennetamise, tõrje ja likvideerimisega ning kaasnevate kriisiolukordadega seotud erilahendusi) artiklitega 15zq ja 15zua ette nähtud tööseisakuhüvitis füüsilisest isikust ettevõtjatele ja tsiviilõiguslike lepingute alusel töötavatele isikutele;

- c) 2. märtsi 2020. aasta seaduse (mis käsitleb COVID-19 ja muude nakkushaiguste ennetamise, tõrje ja likvideerimisega ning kaasnevate kriisiolukordadega seotud erilahendusi) artiklitega 15g, 15ga, 15gg, 15zzb, 15zze, 15zze² ette nähtud palga- ja sotsiaalkindlustustoetused ettevõtjatele, kes rakendavad lühendatud tööaega või vähendavad vabatahtlikult tööaega või kui töötajad töötasid pidevalt;
- d) 2. märtsi 2020. aasta seaduse (mis käsitleb COVID-19 ja muude nakkushaiguste ennetamise, tõrje ja likvideerimisega ning kaasnevate kriisiolukordadega seotud erilahendusi) artikliga 15zzc ette nähtud toetused füüsilisest isikust ettevõtjatele, kellel ei ole töötajaid;
- e) 2. märtsi 2020. aasta seaduse (mis käsitleb COVID-19 ja muude nakkushaiguste ennetamise, tõrje ja likvideerimisega ning kaasnevate kriisiolukordadega seotud erilahendusi) artiklitega 15zzd ja 15zzda ette nähtud toetusteks muudetavad laenud füüsilisest isikust ettevõtjatele, mikroettevõtjatele ja valitsusväliste organisatsioonidele (toetuseks muudetud summa osas);
- f) diagnostiliste PCR-testide tegemise rahastamine laborites, kes on sõlminud riikliku haigekassaga SARS-CoV-2 diagnostiliste RT-PCR-testide tegemise lepingu, nagu on sätestatud 2. märtsi 2020. aasta seaduse (mis käsitleb COVID-19 ja muude nakkushaiguste ennetamise, tõrje ja likvideerimisega ning kaasnevate kriisiolukordadega seotud erilahendusi) artikli 10a lõigetes 1 ja 2, ning pärast artikli 10a kehtivuse lõppemist artikli 11h lõike 2 punktis 2 ja lõikes 4;
- g) täiendava igakuise rahalise hüvitise maksmine meditsiinitöötajatele ja ühekordse rahalise hüvitise maksmine teistele tervishoiutöötajatele, nagu on sätestatud 2. märtsi 2020. aasta seaduse (mis käsitleb COVID-19 ja muude nakkushaiguste ennetamise, tõrje ja likvideerimisega ning kaasnevate kriisiolukordadega seotud erilahendusi) artikli 10a lõikes 1 ning pärast artikli 10a kehtivuse lõppemist 14. augusti 2020. aasta seaduse (millega muudetakse teatavaid õigusakte, et tagada tervisekaitse toimimine seoses COVID-19 epideemiaga ja pärast selle lõppemist) artiklis 42.“

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Poola Vabariigile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*